

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VIII. Sub Carolo Calvo primùm infracta eorum auctoritas, ob appellationes Presbyterorum ad sedem apostolicam. Transmarinum iudicium, & Transalpinum. Servandos canones admonet Carolus ad Ioannem VIII. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

& laicum fuerit orta altercatio, Episcopus & Comes simul conveniant, & unanimiter inter eos causam definiant secundum rectitudinem. Praxis autem illa introducta est à Concilio quarto Aurelianensi celebrato anno quingentesimo quadragesimo primo. Comites insuper lege Capitularium tenentur adjuvare Episcopos ad justitias faciendas.

Concilium Parisiense habitum anno DCCCXXXIX. manifestè probat viam appellandi ad sedem apostolicam nondum fuisse apertam per illas tempestates, cum doceat Clericos ab Episcopis suis castigatos, querelas suas ad Regem deferre solitos, quando synodi provinciales non habebantur.

VII. Suprema Conciliorum provincialium potestas confirmata est disertis verbis in canone XXXVI. Concilij Octavi Oecumenici, quod anno octingentesimo septuagesimo in urbe Constantinopolitana habitum est adversus Photium ejusdem urbis Patriarcham, cui præfuerunt Legati Hadriani secundi Summi Pontificis. Ac licet Galli Concilium illud non admisissent, Summi tamen Pontifices, post suam electionem, ejus observationem jurejurando promittebant, non secus ac superiorem septem Conciliorum. Canon ergo ille causas Episcoporum distinguit à causis Presbyterorum & aliorum Clericorum, decernitque ut Episcopi judicentur in synodo patriarchali. Appellationes autem Presbyterorum à suis Episcopis dejectorum à Metropolitanis & synodo provinciali præcipit judicari, ad confirmandum scilicet sine omni suspitione, vel destruendum, per generalem synodum, & multorum sententia, Clerici depositionem. Hic autem canon Latinè tantum habetur ex versione Anastasij Bibliothecarij, qui synodo intererat, quique synopsis ejusdem canonis confecit verbis ambiguis: Quod Clericus depositus, vel injuriam passus ab Episcopo suo, potestatem habeat recurrere ad majores Ecclesie catholice Principes, id est, ad Summos Pontifices. Quibus vocibus heic significantur Metropolitanis, ut patet ex verbis canonis. Generalis autem synodi vocabulo utitur Anastasius ad significandum provinciale Concilium, & ut illud opponat synodo diocesana.

VIII. Extremis annis regni Caroli Calvi, vis prima illata est auctoritati Conciliorum provincialium. Presbyteri enim depositi, & poenitentia subiecti, qui nec iudicio Episcoporum suorum acquiescere volebant, nec Metropolitanum interpellare, Romam proficiscebantur, illincque literas Canonibus adversas deferebant, in quibus citra ullam causæ cognitionem iudicia Episcopo-

rum rescindebantur, & iudices Romam vocabantur, sententia suæ rationes illic allaturi. De hoc enim usu cum Ioanne octavo expostulat Carolus Calvus Imperator in epistola ad eum scripta, cujus auctor est Hincmarus Remensis Archiepiscopus: in qua illud quoque additur, nolle Episcopos agnoscere auctoritatem harum literarum, quas existimabant concessas fuisse à ministris, commotis videlicet misericordia quadam querentium, neque sibi persuadere posse eas jussu Pontificis fuisse decretas. Transalpinarum regionum Presbyteri, inquit, à suis Episcopis de certis criminibus ab ordine sacerdotali dejecti, & poenitentia subacti, sine licentia & conscientia Primatum suorum huc venire, & hinc epistolas, que regulis non conveniunt, referre ceperunt. Quas non jussione apostolica, sed, ut assolet etiam in republica, propter multiplicia reclamatorum negotia, quorumcunque ministrorum pia miseratione factas, & nos & illius regionis putant Episcopi. Tum in capitibus XIII. XIV. XV. XVI. & XVII. Imperator probat debere Presbyteros judicari ab Episcopis, & à synodo provincie, si querela moveatur, ita namque decretum in Concilio Nicano, Antiocheno, Sardicensi, Constantinopolitano, & Chalcedonensi. Neque licitam esse provocationem ab eis iudiciis, ut Synodus Carthaginensis disertis verbis definit, dicens: Transmarinum iudicium non erit ratum. Quo loco Hincmarus ita adnotat, in gratiam Francorum, Quod tantundem est, Transalpinum; & hanc praxim usque ad sua tempora obtinuisse affirmat: Hec itaque (inquit ille in capite XIX.) transalpinis Ecclesiis earumque rectoribus de Presbyterorum ac Diaconorum appellatione, si de iudiciis Episcoporum suorum questi fuerint ad comprovinciales synodos & dyndicatione regulari eorum in iisdem synodis, ante longissima atatis annos, usque ad nostra tempora, servata & à decessoribus ac predecessoribus eorum secuta & executi fuerunt. Vnde colligit epistolas illas quas ex Vrbe Presbyteri adferebant, cum canonibus essent contrariae, à sede apostolica datas non fuisse, quæ sibi contraria esse non potest, id est, decreto Papæ Anastasij, qui scribit eam sedem pro ceteris exequi canones Conciliorum: Quas epistolas, sacris regulis obvias, nec auctoritate apostolica fuisse missas, sed compilatas quorumcunque vassicia credimus. Non enim sibi ipsi sedes apostolica potest esse contraria vel diversa. Demum in cap. XXI. & XXV. Ioannem Pontificem alloquens, concludit auctoritatem pontificiam & imperatoriam potestatem debere sollicitè considerare quid ab eorum prædecessoribus decretum fuerit cir-

Concil. Aurelian. 19. c. 20.
Addit. 111. c. 54.
§. 146
Concil. Parisiense.
Concil. Parisiense.

Hincmar. ep. 3. c. 2.

Vide lib. 4. c. 6. §. 4.

Cap. 20. Ab Episcopis transalpinis Presbyteri regulatim iudicari, ad hanc sententiam Romanam sedem revisit fuit Episcopis veniant, & eis epistolas eorum referantur iudicia decessoribus & usque ad nostra tempora, servata illorum ad hanc sedem ad consequendum contra eos venire præcipiant. Quod nullis antiquorum legibus vel patrum regulis decretum fuisse legitur.

Cap. 111

ca observationem legum & canonum, eóſ. que inviolabiliter custodire, ut ratum firmumque eſſe faciant quicquid ipſi ſecundum leges & canones ſtatuertint: *Et ſervando qua legaliter & regulariter geſta ſunt, rata eſſe faciamus qua legaliter & regulariter juſſerimus.*

IX. Francorum deſiderio opponebatur conſuetudo aliarum Eccleſiarum, qua Presbyteros damnatos conſentiebant in ſynodo Romana, cui Epifcopi eorum intereſſent, iudicari. Excipit Imperator præclare admodum, diſparem eſſe rationem Epifcoporum Romanæ urbi vicinorum, & eorum qui trans Alpes eſſent. Illos quippe à Papa conſecrari, & ad ejuſ ſynodum pertinere, quò ſecundum canones accedere tenentur, ideòque intereſſe poſſe examinandis querelis quas eorum Presbyteri proponunt. At tranſalpinorum aliorumque qui in longinquis regionibus commorantur diſerſam eſſe cauſam. Canones & decreta Pontificum nihil aliud ab eis exegiſſe quàm id quod poſſibile fuerit, & quod auctoritati canonicæ pacique eccleſiaſticae conſentaneum foret. Nunquam adactos tranſalpinos Epifcopos ad iter Romanum pro quaſtionibus Presbyterorum. Quanquam fortassis ita uſurpatum quandoque fuerit quoad alios, qui ad ſpecielem Epifcopi Romani Diceceſim pertinebant: *Poteſt fieri ut illi qui in vicinis provinciis ſunt huius ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, quique juxta ſacras regulas ad manus impositionem & ad ſynodos huc convenire ſolent, ipſi pro reclamacione contra Presbyterorum ſuorum ad preſertam examinationem conveniant, ſicut ſacri canones ac leges præcipiunt, ut ad Primatem cujuſque provinciæ qui negotia videntur habere concurrant, vel ad ſynodum qui ſe leſos exiſtimant, quò non ſit difficile teſtes adhibere, invitentur. Tranſalpinis autem, & aliis qui in ſimiliter longinquis regionibus commorantur, apoſtolica ſedes & ſacrorum canonum promulgatores, loquente in eis ſancto Spiritu, qua ſunt unicuique provinciæ poſſibilia, & auctoritati convenientia, atque paci Eccleſiæ congruentia, tenenda & exequenda diſcretiſſimè præfixerunt. Infrà: Legimus etiam, quamvis rariſſimè, præceptum à ſede apoſtolica quaſdam de longinquiſſimis paſſionibus ſpecialis Diceceſos Romani Pontificis, ad cujuſ ſollicitudinem univerſalis Eccleſiæ pertinet, propter contumaces contentiones aliquos invitatos fuiſſe. Sed de tranſalpinis regionibus, quibus decreta privilegia ſervari debent, tale quid pro Presbyterorum & Diaconorum appellatione à ſede apoſtolica præceptum fuiſſe non legimus.*

X. Exceptio illa, nimirum Eccleſiam Gallicanam non pertinere ad ſpecielem Diceceſim Romanam, id eſt, neque ad con-

ſecrationem Epifcopi Romani, nec ad ejuſ ſynodum, tamen ſi ſedem apoſtolicam coleret velut particulare caput Occidentis, & etiam tanquam caput Eccleſiæ univerſæ, exceptio inquam illa proſuſ legitima erat. Prudenter itaque Nicolaus primus conatus eſt efficere ut Epifcopi Galliarum ad Concilium Romanum convenirent, ut ea ratione eandem in Gallia & in univerſo Occidente patriarchalis iuriſdictionis amplitudinem conſtitueret quam Patriarchæ Orientis poſſidebant in ſua quiſque Diceceſi. Ij autem Metropolitanos omnes evocabant ad ſynodum patriarchalem, juxta canones Conſtantinopolitanos & Chalcedonenſes Iuſtinianique Novellas. Ea itaque de cauſa literas ad Epifcopos Galliarum & Germaniarum ſcripſit, ut eos ad Concilium Romanum anno octingenteſimo ſexageſimo quinto celebrandum evocaret; qua reddita illis fuere cura Regum Caroli Calvi & Ludovici. At Epifcopi, qui Nicolai conſilium intellexerunt, nihil tuo nomine reſponderunt, ſed ſcribi ad eum procurare à Regibus ſuis, qui protectores ſunt Libertatum Eccleſiæ. Igitur Principes ſcripſerunt non potuiſſe Epifcopos accedere ad Concilium ob brevitatem temporis, & ob pericula itinerum, & ob id etiam quòd occupati eſſent pro tuitione regni adverſus piratas. Quibus addunt, nullam eſſe neceſſitatem qua Epifcopos cogat Romam mittere, ut Concilio interſint, *Vt Epifcopos de regnis veſtris Romam mittendi neceſſitas non poſtulet*, ut ait Nicolaus in ſua ad Reges epiſtola, qui ex his verbis colligit nolle Epifcopos mandatis ſuis obedire: *ſed intelligi datur eos monitis noſtris non velle parere.* Nam Reges tanquam rem certam exiſtimant Epifcopos ſuos non pertinere ad corpus Concilij Romani, atque ideo non teneri ad illud accedere toties quoties eos evocari contingit, ſed tantum ſi ea neceſſitas incidat ut Concilium Oecumenicum ſit celebrandum.

Bilem Nicolai commovit hæc reſponſio; qui repræſentat communi conſenſu provideri poſſe neceſſitatibus Eccleſiæ, ſi Epifcopi venirent ex provinciis ad Concilium Romanum. At diverſa ratio prohibebat Reges noſtros & Epifcopos Galliarum ne illuc accederent. Quippe illic lex ipſis impoſita fuiſſet; contendentiſſentque Pontifices, canones in eo Concilio conditos executioni demandandos eſſe citra novum examen, cum eis decernendis acceſſiſſet conſenſus Epifcoporum Gallicanorum. Secus eveniebat quando Concilia habebantur intra Gallias. Cauſæ enim in eis agitabantur ex ſententia & conſenſu Regis & omnium ordinum; & ſi quid

In diſta epiſtola
Hincmaro, c. 21.

Cap. 12.